

Zalecenia Grupy Roboczej

Zalecenia dotyczące zapobiegania przekupstwu zagranicznych funkcjonariuszy publicznych i wykrywania takiego przekupstwa

1. W kwestii prewencji i zwiększania świadomości grupa robocza zaleca, aby Polska:
 - (a) opracowała ogólnorządową strategię na rzecz walki z przekupstwem zagranicznych funkcjonariuszy publicznych, która to strategia będzie obejmować prewencję, wykrywanie, zwiększanie świadomości oraz egzekwowanie przepisów (rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt III i IV.i) oraz
 - (b) szkoliła odpowiednich funkcjonariuszy publicznych w dziedzinie walki z przekupstwem zagranicznych funkcjonariuszy publicznych oraz obowiązku zgłaszania tego przestępstwa i zwiększała ich świadomość w tym zakresie (rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt IV.i i XXI.vi).
2. W kwestii współpracy z sektorem prywatnym Grupa Robocza zaleca, aby Polska:
 - (a) zapewniła, aby wszystkie odpowiednie organy rządowe, które mają kontakt z polskimi przedsiębiorstwami aktywnymi na zagranicznych rynkach, dokładały istotnych starań, by w gronie dużych przedsiębiorstw, przedsiębiorstw państwowych oraz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) zwiększać świadomość na temat (i) zagrożeń związanych z przekupstwem zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych, szczególnie w przypadku przedsiębiorstw działających w jurysdykcjach lub branżach wysokiego ryzyka;(ii) stosowania kwalifikacji przestępstwa przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych oraz ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych w odniesieniu do przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych (rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt IV.ii, XXI.vi i załącznik I.A.2);
 - (b) zaangażowała organizacje biznesowe i stowarzyszenia zawodowe w działania na rzecz zwiększania świadomości (rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt XXIII.C.ii oraz załącznik II.B); oraz
 - (c) podjęła istotne działania, aby zachęcić duże przedsiębiorstwa, przedsiębiorstwa państwowe i MŚP do opracowania i przyjęcia odpowiednich środków kontroli wewnętrznej, programów etyki i zgodności z przepisami lub środków służących prewencji i wykrywaniu przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych, a także aby w stosownych przypadkach wspierać organizacje biznesowe i stowarzyszenia zawodowe w ich dążeniu do motywowania przedsiębiorstw, w szczególności MŚP, do opracowywania podobnych programów lub środków oraz wspomagania ich w tej dziedzinie (rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt XIII.C.i-ii i załącznik II.B).
3. W kwestii Ministerstwa Spraw Zagranicznych Grupa Robocza zaleca, aby Polska:
 - (a) wyznaczyła w MSZ osobę lub jednostkę odpowiedzialną za sprawy dotyczące przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych (rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt XII);
 - (b) zwiększała świadomość wśród urzędników MSZ, w szczególności tych delegowanych za granicę, a także wśród polskich przedsiębiorstw prowadzących działalność za granicą na temat zagrożeń związanych z zabieganiem o łapówkę (rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt XII i XXI.vi);
 - (c) przeszkoliła urzędników MSZ delegowanych za granicę w zakresie informacji dotyczących wsparcia przedsiębiorstw, które mają do czynienia z zabieganiem o łapówkę, i działań podejmowanych w celu wsparcia tych przedsiębiorstw, jak również w zakresie procedury zgłaszania podejrzenia przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych polskim

organom ścigania (rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt XII.ii i załącznik I.A.3); oraz

(d) określiła wiążącą i uproszczoną procedurę dla personelu MSZ na potrzeby bezzwłocznego zgłaszania polskim organom ścigania podejrzenia przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych (rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt XXI.i-iii).

4. W kwestii wykrywania zarzutów dotyczących przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w mediach grupa robocza zaleca, aby Polska:

(a) skutecznie i systematycznie monitorowała krajowe i zagraniczne media pod kątem doniesień o przekupstwie zagranicznych funkcjonariuszy publicznych, którego mieliby dopuścić się polscy obywatele lub polskie przedsiębiorstwa – na przykład poprzez wyznaczenie konkretnych urzędników odpowiedzialnych za to zadanie w drodze wiążących zarządzeń Prokuratura Generalnego i okólników MSZ (rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt VIII i XXI.iv);

(b) gromadziła dane dotyczące faktycznego monitorowania mediów (rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa VIII i XXI.iv) oraz

(c) podjęła działania w celu zapewniania, aby takie informacje medialne były niezwłocznie przekazywane jej organom ścigania (rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt VIII i XXI.iv).

5. W kwestii zgłaszania przypadków, aktywności sygnalistów i ochrony sygnalistów Grupa Robocza zaleca, aby Polska:

(a) prowadziła wśród odpowiednich członków społeczeństwa działania na rzecz zwiększania świadomości na temat przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych i zgłaszania tego przestępstwa (rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt XXI.i-ii);

(b) gromadziła dane statystyczne dotyczące zgłaszania przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych (rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt XXI.i-ii);

(c) sprawnie przyjęła zdecydowane i skuteczne ramy prawne i instytucjonalne w celu zapewnienia ochrony osobom pracującym w sektorze prywatnym lub publicznym, które zgłaszają uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych i powiązanych czynów w kontekście środowiska pracy, oraz w celu zapewnienia środków prawnych przeciwdziałających działaniom odwetowym (rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt XXI); oraz

(d) rozważyła wprowadzenie środków, które zachęcałyby przedsiębiorstwa uczestniczące w przekupstwie zagranicznych funkcjonariuszy publicznych lub były związane z takim procederem do przekazywania informacji użytecznych dla organów właściwych do prowadzenia dochodzeń i ścigania takiego przekupstwa, a także zapewnienie odpowiednich mechanizmów na potrzeby stosowania tego rodzaju środków w sytuacjach prowadzenia dochodzeń i ścigania w przedmiocie przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych (rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt X.iii i XV.ii).

6. W kwestii prania pieniędzy Grupa Robocza zaleca, aby Polska:

(a) pilnie zakończyła krajową ocenę ryzyka (NRA), w której poruszony zostanie konkretnie temat ryzyka prania pieniędzy wynikającego z przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych i wskazane zostaną scenariusze istotne dla takiego przekupstwa, jak również przedstawione zostanie ryzyko przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych dla polskich przedsiębiorstw w związku z odbudową Ukrainy (art. 7 konwencji oraz rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt VIII);

- (b) przedstawiła podmiotom podlegającym zobowiązaniom konkretne wskazówki i typologie w związku z przekupstwem zagranicznych funkcjonariuszy publicznych (rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt VIII); oraz
 - (c) pilnie zapewniła podjęcie działań na rzecz zwiększania świadomości, szkolenie, wytyczne i typologię personelowi GIIF oraz podmiotom podlegającym zobowiązaniom, które to działania stanowiłyby wprost odpowiedź na ryzyko prania pieniędzy pochodzących z przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych oraz pozwalały na wykrywanie tego rodzaju procederów (art. 7 konwencji i rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt VIII).
7. W kwestii wymogów dotyczących rachunkowości, kontroli zewnętrznej oraz wewnętrznych środków kontroli Grupa Robocza zaleca, aby Polska:
- (a) podejmowała wspólnie z zawodowymi stowarzyszeniami księgowych i biegłych rewidentów działania mające na celu zwiększanie świadomości na temat przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych wśród księgowych, biegłych rewidentów i odpowiednich urzędników, w tym w drodze szkolenia audytorów zewnętrznych w dziedzinie wykrywania przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych podczas kontroli zewnętrznych (rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt IV.ii i XXIII); oraz
 - (b) przyjmowała ukierunkowane i regularne środki mające na celu zwiększanie świadomości i szkolenie służące doprecyzowaniu, że zgodnie z art. 77 ustawą o biegłych rewidentach audytorzy zewnętrzni mają wyłącznie obowiązek zgłoszenia podejrzenia przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych organom ścigania i nie są zobowiązani do gromadzenia dowodów w celu uzasadnienia takiego podejrzenia (rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa IV.ii i XXIII.B.v).
8. W kwestii opodatkowania Grupa Robocza zaleca, aby Polska:
- (a) podejmowała dalsze kroki, aby usunąć niejednoznaczność art. 16 ust. 1 pkt 66 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych i art. 23 ust. 1 pkt 61 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych w celu zapewnienia, aby pojęcie „prawnie skutecznej umowy” zawarte w tych przepisach nie było interpretowane w ten sposób, że możliwe jest uznanie za koszty uzyskania przychodu łapówek wręczonych w celu doprowadzenia do udzielenia zamówienia na zgodną z prawem transakcję (rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa XX);
 - (b) kontynuowała szkolenie nowych i dotychczasowych urzędników Krajowej Administracji Skarbowej (KAS) w przedmiocie konwencji, a także w przedmiocie wykrywania i zgłaszania przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych podczas kontroli podatkowych (rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt IV.i oraz XXI.iv i vi);
 - (c) podjęła działania w celu zapewnienia, by KAS weryfikowała ponownie deklaracje podatkowe osób fizycznych lub prawnych skazanych za łapownictwo w celu ustalenia, czy łapówek nie uwzględniono w danym okresie jako kosztów uzyskania przychodu (rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt XX.i); oraz
 - (d) podjęła działania w celu zapewnienia, by KAS mogła w stosownych przypadkach zezwolić obcemu państwu na wykorzystanie informacji podatkowych dostarczonych przez Polskę w celach niepodatkowych w sprawach dotyczących przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych zgodnie z Konwencją o wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach podatkowych (rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt XIX.B.iii).
9. W kwestii kredytów eksportowych Grupa Robocza zaleca, aby Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych (KUKE) dokonała zmiany swojej polityki w celu podejmowania stosownych działań, takich jak bardziej rygorystyczna analiza *due diligence*, odmowa płatności, zwolnienie z odpowiedzialności lub konieczność zwrotu kwot, jeżeli w związku z daną transakcją jedna z zaangażowanych stron została skazana za naruszenie przepisów dotyczących łapownictwa, objęta środkami równoważnymi lub uznana za zaangażowaną w łapownictwo w publicznie

dostępnym orzeczeniu arbitrażowym (rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt XXV.i i rekomendacja w sprawie kredytów eksportowych pkt VIII.2).

10. W kwestii oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA) Grupa Robocza zaleca, aby Polska:

- (a) systematycznie oceniała ryzyko przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych i korupcji, ograniczała je i zarządzała nim (rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt III i IV.i; rekomendacja w sprawie oficjalnej pomocy rozwojowej pkt 10);
- (b) dostosowała politykę i środki w taki sposób, aby zapobiegać przekupstwu zagranicznych funkcjonariuszy publicznych i korupcji (rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt III; rekomendacja w sprawie oficjalnej pomocy rozwojowej pkt 6);
- (c) ustanowiła bezpieczne i dostępne kanały umożliwiające zgłaszanie przypadków korupcji (rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt XXI, rekomendacja w sprawie oficjalnej pomocy rozwojowej pkt 7); oraz
- (d) przeszkoliła personel odpowiedzialny za oficjalną pomoc rozwojową w dziedzinie tych środków i polityki (rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt XX.vi).

Zalecenia dotyczące prowadzenia dochodzeń, ścigania i nakładania kar w odniesieniu do przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych i powiązanych czynów zabronionych

11. W kwestii wyłaczenia odpowiedzialności w odniesieniu do przestępstwa przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych Grupa Robocza zaleca, aby Polska pilnie zmieniła swoje przepisy w celu zapewnienia, by przepis gwarantujący bezkarność nie miał zastosowania do przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych (art. 1 konwencji).

12. W kwestii odpowiedzialności prawnej osób prawnych Grupa Robocza zaleca, aby Polska:

- (a) dokonała zmiany ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych w taki sposób, aby osoby prawne nie mogły uniknąć odpowiedzialności prawnej lub kar za przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych i powiązane czyny zabronione w drodze restrukturyzacji, fuzji, przejęcia lub innego rodzaju zmiany tożsamości podmiotu (art. 2 konwencji; rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa załącznik I.B.5);
- (b) w trybie pilnym uchyliła wymóg skazania osoby fizycznej jako warunek odpowiedzialności osoby prawnej i prowadzenia dochodzeń jej dotyczących (art. 2 konwencji; rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa załącznik I.B.2); oraz
- (c) podjęła kroki w celu zapewnienia, aby osoba prawna nie mogła uniknąć odpowiedzialności dzięki korzystaniu z pośredników, w tym powiązanych osób prawnych i innych osób trzecich, niezależnie od ich przynależności państwowej, jeżeli dopuściły się one przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w jej imieniu (art. 2 konwencji; rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa załącznik I.C.1).

13. W kwestii egzekwowania przepisów dotyczących przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych Grupa Robocza zaleca, aby Polska:

- (a) dokonała zmiany podejścia do egzekwowania przepisów w celu skutecznego zwalczania przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych (art. 5 konwencji i komentarz 27, rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt VI.i);
- (b) wydała wiążące zarządzenie skierowane do prokuratorów i funkcjonariuszy organów ścigania, które nadawałoby stosowny priorytet egzekwowaniu przepisów dotyczących przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych (art. 5 konwencji i komentarz nr 27; rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt VI.i);

- (c) ustanowiła jasne i konkretne procedury, które kwalifikują sprawy przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych jako podlegające Departamentowi do Spraw Przeszłości Zorganizowanej i Korupcji (DPZK) i sądom okręgowym (art. 5 i komentarz nr 27);
 - (d) zapewniła, aby organy ścigania w sprawach dotyczących przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych (i) informowały DPZK o rozpoczęciu czynności operacyjno-rozpoznawczych, (ii) kierowały sprawy do DPZK, gdy tylko możliwe staje się prowadzenie postępowania przygotowawczego na podstawie kpk, a czynności operacyjno-rozpoznawcze ograniczały do minimum; oraz (iii) kończyły czynności operacyjno-rozpoznawcze wyłącznie w porozumieniu z DPZK (art. 5 konwencji i komentarz nr 27);
 - (e) zapewniła w dochodzeniach i postępowaniach dotyczących przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych dostępność odpowiedniej fachowej wiedzy z zakresu kryminalistyki lub przestępczości korporacyjnej (art. 5 konwencji i komentarz nr 27; rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt VII i X.i); oraz
 - (f) zapewniła wszystkim odpowiednim sędziom, prokuratorom i funkcjonariuszom organów ścigania szkolenie dotyczące przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych oraz odpowiedzialności osób prawnych i prowadzenia dochodzeń dotyczących osób prawnych (art. 5 konwencji, rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt VI.iii).
14. W kwestii proaktywności w egzekwowaniu przepisów Grupa Robocza zaleca, aby Polska w drodze wiążącego zarządzenia Prokuratora Generalnego i środków równoważnych obejmujących organy ścigania zapewniła, aby organy te w trakcie prowadzenia dochodzeń w przedmiocie przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych i ścigania takiego czynu:
- (a) niezwłocznie i proaktywnie oceniała wiarygodne doniesienia dotyczące przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych, w tym doniesienia pochodzące z wniosków o udzielenie pomocy w przeciwdziałaniu praniu pieniędzy (art. 5 konwencji i komentarz nr 27; rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt VI.iii);
 - (b) proaktywnie gromadziła informacje z różnych źródeł, aby zwiększyć poziom wykrywania przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych i poprawić przebieg dochodzeń (art. 5 konwencji; rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt VIII);
 - (c) rozważała inne możliwe źródła dowodów i podstawy odpowiedzialności za przekupstwo zagranicznych funkcjonariuszy publicznych (art. 5 konwencji i komentarz nr 27; rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt VIII); oraz
 - (d) analizowała wszystkie podstawy określania jurysdykcji dostępne w jej prawie przy prowadzeniu dochodzenia dotyczącego osób prawnych w związku z przestępstwem przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych i ścigania takiego czynu, w tym w celu ustalenia terytorialności i jurysdykcji państwowej (rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa, załącznik I.B.4.a).
15. W kwestii art. 5 konwencji Grupa Robocza zaleca, aby Polska:
- (a) podjęła działania w celu zapewnienia niezależności prokuratorów od wpływów politycznych i wpływów władzy wykonawczej, w szczególności w konkretnych dochodzeniach i postępowaniach dotyczących przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych (art. 5 konwencji i komentarz nr 27);
 - (b) zapewniła przejrzystość powoływania prokuratorów, stosowania wobec nich środków dyscyplinarnych i odwoływania ich oraz niezależność tych procesów od wpływów politycznych i wpływów władzy wykonawczej (art. 5 konwencji i komentarz nr 27);
 - (c) dokonała zmiany art. 12 ustawy Prawo o prokuraturze lub opublikowała wytyczne służące ograniczeniu ujawniania informacji dotyczących sprawy organom publicznym oraz ograniczyła to ujawnianie do przypadków uzasadnionych bezpieczeństwem narodowym (art. 5 konwencji i komentarz 27);

- (d) dokonała zmiany swoich przepisów w taki sposób, aby większość członków Krajowej Rady Sądownictwa wybranych spośród sędziów była wybierana bez ingerencji polityków i władzy wykonawczej (art. 5 konwencji i komentarz nr 27);
- (e) zapewniła decydującą rolę przedstawicieli władzy sądowniczej w powoływaniu i odwoływaniu prezesów i wiceprezesów sądów zgodnie z jasnymi przepisami w tym zakresie (art. 5 konwencji oraz komentarz nr 27);
- (f) ograniczyła podstawy stosowania środków dyscyplinarnych wobec sędziów wyłącznie do najpoważniejszych przewinień dyscyplinarnych (art. 5 konwencji i komentarz nr 27);
- (g) zapewniła system dyscyplinowania sędziów niezależny od władzy wykonawczej i wpływów politycznych (art. 5 konwencji i komentarz nr 27); oraz
- (h) zapewniła poprzez zmianę przepisów lub podjęcie równoważnych działań, aby na delegowanie sędziów i prokuratorów nie mieli wpływu politycy ani władza wykonawcza (art. 5 konwencji i komentarz nr 27).

16. W kwestii współpracy międzynarodowej Grupa Robocza zaleca, aby Polska:

- (a) gromadziła statystyki dotyczące czasu, jaki upływa do momentu wnioskowania o pomoc i zapewnienia wzajemnej pomocy prawnej (art. 9 konwencji);
- (b) zapewniła, aby prokuratorzy lub funkcjonariusze organów ścigania uczestniczyli w nieformalnym spotkaniu funkcjonariuszy organów ścigania organizowanym przez Grupę Roboczą (art. 5 i 9 konwencji; rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt XIX.C.iv); oraz
- (c) zapewniła rutynowe rozważanie możliwości skorzystania z wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych na możliwie wczesnym etapie prowadzenia spraw dotyczących przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych poprzez wiążące zarządzenie Prokuratora Generalnego (art. 9 konwencji, rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt XIX.A.i i C.v).

17. W kwestii terminu przedawnienia w związku z przekupstwem zagranicznych funkcjonariuszy publicznych Grupa Robocza zaleca, aby Polska:

- (a) prowadziła kompleksowe statystyki dotyczące upływu terminu przedawnienia w odniesieniu do osób fizycznych i prawnych w sprawach dotyczących korupcji i łapownictwa (art. 6 konwencji; rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt IX.ii); oraz
- (b) w razie konieczności wyeliminowała obawy, że termin przedawnienia w odniesieniu do osób prawnych biegnie od momentu skazania osoby fizycznej (art. 6 konwencji; rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt IX.ii).

18. W kwestii przestępstwa prania pieniędzy Grupa Robocza zaleca, aby Polska podjęła działania w celu zapewnienia, by prokuratorzy i organy ścigania rozważali prowadzenie dochodzeń i ściganie przestępstwa prania pieniędzy we wszystkich sprawach dotyczących przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych (art. 7 konwencji).

19. W kwestii przestępstwa fałszowania dokumentów księgowych Grupa Robocza zaleca, aby Polska:

- (a) dokonała nowelizacji ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych (uopz) w taki sposób, aby osoby prawne mogły odpowiadać za przestępstwa fałszowania dokumentów księgowych na mocy ustawy o rachunkowości (art. 8 ust. 1 konwencji; zalecenie dotyczące zwalczania przekupstwa XXII.A.i);
- (b) dokonała nowelizacji uopz w taki sposób, aby sankcje przeciwko osobom prawnym nakładane za fałszowanie dokumentów księgowych w związku z przekupstwem zagranicznych funkcjonariuszy publicznych były skuteczne, proporcjonalne i zniechęcające (art. 8 konwencji, rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt XXIII.A.ii);

- (c) sprawnie prowadziła dochodzenia i ścigała przypadki fałszowania dokumentów księgowych w związku z przekupstwem zagranicznych funkcjonariuszy publicznych, podejmując w stosownych przypadkach działania w stosunku do osób fizycznych i prawnych (art. 8 konwencji; rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt XXIII.A.iv); oraz
- (d) gromadziła kompleksowe dane na temat egzekwowania przepisów wobec osób fizycznych i prawnych w związku z wszystkimi przestępstwami fałszowania dokumentów księgowych (art. 8 konwencji; rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt XXIII.A.iv).

20. W kwestii konsensualnego zakończenia postępowania Grupa Robocza zaleca, aby Polska:

- (a) opracowała i opublikowała jasne i przejrzyste wytyczne dla prokuratorów, w których zostaną określone kryteria korzystania z możliwości konsensualnego zakończenia postępowania w sprawach dotyczących przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych, a także odpowiednie kary i warunki zastosowania takiego rozwiązania (art. 5 konwencji; rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt XVIII.i-iii); oraz
- (b) podawała do wiadomości publicznej, w stosownych przypadkach i pod warunkiem zachowania zgodności z przepisami dotyczącymi ochrony danych osobowych i prywatności, możliwie dużo informacji o konsensualnym zakończeniu postępowania, zgodnie z rekomendacją w sprawie zwalczania przekupstwa pkt XVIII.iv (rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt XVIII.iv).

21. W kwestii kar i konfiskaty w związku z przekupstwem zagranicznych funkcjonariuszy publicznych Grupa Robocza zaleca, aby Polska:

- (a) gromadziła kompleksowe dane statystyczne na temat kar, w tym konfiskaty i zakazów, nakładanych na osoby fizyczne i prawne w sprawach dotyczących przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych (art. 3 konwencji);
- (b) podejmowała stosowne kroki, aby pomóc zapewnić skuteczność, proporcjonalność i zniechęcający charakter kar nakładanych w praktyce na osoby fizyczne za przekupstwo zagranicznych funkcjonariuszy publicznych (art. 3 konwencji);
- (c) wydała wiążące zarządzenie Prokuratora Generalnego przypominające prokuratorom o obowiązku ciążącym na nich na podstawie art. 44-45 kk, który polega na dążeniu do konfiskaty w stosownych przypadkach w sprawach związanych z przekupstwem zagranicznych funkcjonariuszy publicznych (art. 3 ust. 3 konwencji; rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt XVI);
- (d) pilnie znowelizowała uopz, aby zapewnić skuteczność, proporcjonalność i zniechęcający charakter kar grzywny nakładanych w praktyce na osoby prawne (art. 3 ust. 2 konwencji);
- (e) znowelizowała uopz w taki sposób, aby przy obliczaniu kar uwzględniać środki kontroli wewnętrznej oraz programy i środki na rzecz etyki i zapewnienia zgodności z przepisami (rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt XXIII.D); oraz
- (f) zachęcała swoje organy udzielające zamówień publicznych, by w sytuacjach dotyczących międzynarodowych transakcji handlowych i stosownie do przypadku uwzględniały w swoich decyzjach o udzieleniu zamówienia publicznego środki kontroli wewnętrznej, programy etyki i zapewnienia zgodności z przepisami oraz środki na rzecz prewencji i wykrywania przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych (rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt XXIII.D.i).

Działania następcze Grupy Roboczej

22. Grupa Robocza będzie prowadzić działania następcze w związku z przedstawionymi poniżej zagadnieniami w miarę rozwoju orzecznictwa, praktyki i przepisów:

- (a) wykładnia „czynności usługowych” z art. 115 par. 19 kk (art. 1 konwencji);

- (b) czy przestępstwo przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych obejmuje korzyść niepieniężną przekazaną beneficjentowi będącemu osobą trzecią (art. 1 konwencji);
- (c) wymóg zawarty w ustawie o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych, z którego wynika, że osoba fizyczna musi popełnić czyn zabroniony, który przysparza korzyści lub mógłby przysporzyć korzyści osobie prawnej (art. 2 konwencji; rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa załącznik II);
- (d) stosowanie kar w zawieszeniu w sprawach dotyczących przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych (art. 3 konwencji);
- (e) stosowanie właściwości miejscowej w stosunku do osób fizycznych w związku z przekupstwem zagranicznych funkcjonariuszy publicznych (art. 4 ust. 1 konwencji);
- (f) ustalanie jurysdykcji w oparciu o państwo siedziby w stosunku do osób prawnych w związku z przekupstwem zagranicznych funkcjonariuszy publicznych (art. 4 ust. 2 konwencji);
- (g) stosowanie terminów przedawnienia do spraw dotyczących przekupstwa „mniejszej wagi” (art. 6 konwencji, rekomendacja w sprawie zwalczania przekupstwa pkt IX.ii);
- (h) stosowanie art. 590–591 kpk (art. 9 konwencji); oraz
- (i) ekstradycja polskich stałych rezydentów za przekupstwo zagranicznych funkcjonariuszy publicznych (art. 10 konwencji).